

zcela regulována právním řádem tohoto státu, nýbrž mohou podléhati v určitých směrech i právnímu řádu státu domovského nebo třetího. V úvahu tu přicházejí zásady soukromého práva mezinárodního, jež se týkají různých druhů práv občanských. Každý stát rozhoduje o tom autonomně, podle jakého práva chce poskytnouti cizincům tu právní ochranu, jakou mu právo mezinárodní ukládá.¹⁴⁾ (Pokračování.)

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

Rozhodování o nároku z dohody o omezeném pojištění pro případ nemoci podle čl. V. zákona z 15. května 1919 č. 268 Sb. z. a n. vymyká se soudnictví horních soudů rozhodčích podle § 2 zákona z 3. července 1924 č. 170. Sb. z. a n.

Žalobce byl jako důlní žalované společnosti pojištěn u bratrské pokladny a měl proti zaměstnavatelce při onemocnění nárok na měsíční plat po 52 neděle. Dne 8. prosince 1923 utrpěl úraz, jehož následky trvají ještě při podání žaloby v prosinci 1926. Žalobou domáhá se zaplacení měsíčního platu za prosinec 1923 a leden 1924.

Prvý soud vyhověl námitce nepřípustnosti pořadu práva a odmítl žalobu maje za to, že tu jde o nárok ze mzdy, právě jako jest tomu při nároku podle § 1154 b) obč. zák. Spor o nárok ze mzdy u horníků patří pak k příslušnosti rozhodčích soudů horních.

Soud rekursní zrušil toto usnesení a nařídil prvému soudu, aby po právní moci zrušujícího usnesení a po slyšení stran vydal nové usnesení.

Není sporno, že mezi stranami byl poměr služební toho obsahu, že žalobce byl jako důlní žalované pojištěn u bratrské pokladny omezeně podle zákona z 11. července 1922 č. 242. Sb. z. a n. (§ 2), čímž měl při onemocnění proti nemocenské pokladně jen nárok na lékařskou pomoc a léky, nikoli však na nemocenskou, které bylo nahrazeno jeho nárokem na plat proti žalované. Rekursní soud zjišťuje ze spisů . . ., že žalobce 1. září 1920 spolupodepsal prohlášení žalované, kterým se tato zavázala, že mu bude platit při onemocnění plný plat po 39 neděl, žalobce

¹⁴⁾ Kučera, Československé soukromé právo mezinárodní, v »Zabrániční Politice«, 1926, str. 1028 a n.

pak byl srozuměn s omezeným pojištěním; toto prohlášení bylo schváleno horním hejtnanstvím. Toto schválení mluví o osvobození od veřejnoprávního pojištění, nikoli však o schválení zvláštní úmluvy mezi stranami.

Ve znění zákona z 20. listopadu 1917 ř. z. č. 457 (§ 9 c) bylo snížení o nemocenské i bez předchozí úmluvy možné tehdy, měl-li pojištěnec nárok na placení plného platu proti zaměstnavateli. Co v tomto zákoně jest pouhým právem nemocenské pokladny při vyplácení nemocenského, stává se v zákoně z 15. května 1919 č. 268 Sb. z. a n. (čl. V.) ustanovením, na kterém se mohou shodnouti pojištěnci se zaměstnavateli, načež jest platiti nižší pojistné nemocenské pokladně. Při tom bude dbáti toho, že ono prohlášení z 1. září 1920 bylo podáno za platnosti zákona z 15. května 1919 č. 268 Sb. z. a n., kterýžto zákon byl zrušen teprve 1. ledna 1921 v tomto bodě zákonem z 22. prosince 1920 č. 689 Sb. z. a n. (čl. IX.).

Ze znění a smyslu onoho prohlášení se podává, že toto prohlášení a jím vyslovená oboustranná smlouva mezi stranami byla součástí smlouvy pracovní mezi nimi. Ale i tu nepodléhá tato zvláštní smlouva příslušnosti rozhodčích soudů horních, nýbrž soudů řádných. Vždyť ony soudy rozhodčí jsou podle zákona z 3. července 1924 č. 170 Sb. z. a n. (§ 2—7) povolány rozhodovat spory o mzdu a služné a o zrušení služebního nebo pracovního poměru.

Tato příslušnost rozhodčích soudů horních jest však podmíněna tím, že spor prošel dříve závodní radou (radou zaměstnanců.) Z toho plyne, že zákon o rozhodčích soudech horních měl na očích jen případy, kdy jde jediné o rozhodnutí otázky, která se týká jen dosud trvajícího služebního poměru; tím jsou vyloučeny z příslušnosti té ony otázky, které jdou dále a týkají se právních poměrů působících po skončení služebního poměru. To však nelze v daném stavu sporu zjistiti.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu žalované nevyhověl z těchto důvodů:

Stěžovatelka tvrdí, že se žalobce domáhá svou žalobou výslovně zaplacení mzdy za měsíce prosinec 1923 a leden 1924, že tedy jde výhradně o mzdovou rozepři, která podle § 2 č. 3. zákona z 25. února 1920 č. 144 Sb. z. a n., § 2 lit. a zákona z 25. února 1920 č. 145 Sb. z. a n. a § 2 lit. e, f zákona z 3. července 1924 č. 170 Sb. z. a n. podléhá výlučně rozhodování závodních a revírních rad při hornictví, pokud se týče hornických soudů rozhodčích. Praví, že zákon o závodních radách z 25. února 1920 č. 144. Sb. z. a n. mluví v § 2 č. 3. se zřetelem na § 19 č. 4.

zcela všeobecně o mzdových, platových a pracovních smlouvách a že je zcela všeobecně podrobuje rozhodování závodních rad; že zákon z 3. července 1924 č. 170 Sb. z. a n. ustanovuje v § 2 lit. e, f, že rozepře mzdové a platové, pokud se týče odvolání v takových rozepřích, náležejí výlučně k rozhodování hornickým soudům rozhodčím, že ani tento ani onen zákon nevyklučuje tuto příslušnost co do zrušených poměrů služebních, jak usuzuje rekursní soud; že zřetelným úmyslem zákonodárcovým jest, aby pro všechny takové rozepře byla zřízena jednotná instance, že je to zjevné také z § 2 (2) zákona č. 170/1924, podle kterého má rozhodčí soud hornický rozhodovati i při zaměstnancích takových závodů, na kterých není závodní rady.

Nelze s těmito vývody souhlasiti.

Tvrzením, že se žalobce domáhá svou žalobou výslovně zaplacení mzdy za prosinec 1923 a leden 1924, že tedy jde tu výhradně o mzdovou rozepři, rozchází se stěžovatelka s doslovem žaloby, podle kterého žalobce neopírá žalobní nárok o služební smlouvu, nýbrž o dohodu o omezené pojištění nemocenské podle zákona z 22. prosince 1920 č. 689. Sb. z. a n. a domáhá se zaplacení zažalované částky jako náhrady z toho důvodu, že řečenou dohodou pozbyl nároku na nemocenské, které by mu jinak příslušelo z veřejnoprávního důvodu nemocenského pojištění. Okolnost, že se výše tohoto nároku srovnává s výší služebního platu, čehož příčina tkví právě v obsahu řečené dohody, nemůže měniti právní povahu žalobního nároku, jenž se tím nestal nárokem platovým nebo mzdovým.

Shodou těchto okolností nepřestal býti žalobní nárok nárokem z dohody o omezeném pojištění pro případ nemoci podle čl. V. zákona z 15. května 1919 č. 268, tedy nárokem z dohody mezi stranami uzavřené podle zákona o nemocenském pojištění dělníků.

Rozhodování o takovém nároku vymyká se soudnictví horních soudů rozhodčích podle § 2 zákona z 3. července 1924 č. 170 Sb. z. a n., neboť tento nárok nevyvěrá nikterak ze služební smlouvy, v tomto případě ostatně již zrušené, totiž z takové smlouvy, kterou by byly upravovány právní a materiální vztahy mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, nýbrž vyvěrá ze zvláštní smlouvy mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem podle § 2 zákona z 11. července 1922 č. 242 Sb. z. a n. uzavřené a vyžadující schválení báňského hejtmanství, tedy smlouvy, na kterou jest použiti sociálněprávních ustanovení na rozdíl služební smlouvy (§ 1151 obč. zák.), kterou jest posuzovati podle vše-

obecných předpisů soukromoprávních. Nejde tu o mzdu, nýbrž o nemocenské.

Rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze dne 1. října 1927 R I 396/27-1. J. K.

K výkladu čl. 18. a 24. mezinár. želez. úmluvy.

Ve sporu firmy A. v P. proti želez. eráru pcto 39.500 Kč s přísl. z důvodu náhrady škody způsobené žalobkyní překročením přepravní lhůty o 202 hodiny byl obchodním soudem v P. dne 12. VII. 1926 č. j. Ck V. 130/25-14 vynesena rozsudek, jímž žaloba byla zamítnuta a žalobkyně odsouzena k útratám. Podle důvodů rozsudku vzal soud prokázaným podle listin, že odesílatelka zboží franc. firma B. podala dne 12. XI. 1922 vagonovou zásilku 200 pytlů ořechů zn. »Marbott« ve stanici »Les Quatres Routes« ve Francii na adresu firmy A do stanice určení Plzeň přes Nauenburg a Brod n. L., že odesílatel v nákl. listě nevyplnil rubriku příslušnou ve smyslu čl. 6. h) a 10. mezin. ž. ú. v příčině doprovodních papírů zásilky, zejména dovozního povolení.

Dále zjistil soud, že zásilka došla do pohraniční stanice něm. Nauenburg dne 22. XI. 1922, a odtud bylo v dopravě pokračováno teprve 15. XII. 1922 a zásilka došla do místa určení — Plzně až 27. XII. 1922. Zdržení zásilky po dobu 23 dnů nastalo proto, že úředník německé pohran. stanice odepřel její přijetí k další přepravě, ježto nákladní list neobsahoval poznámky, že čsl. dovozní povolení nalézá se u něm.-českosl. pohraniční stanice, ani nebylo k nákl. listu připojeno (něm. tarif. předpis čís. 62./1921 odst. VIII.); tento úředník vrátil nákl. list francouzské stanici v Nauenburgu a o věc se dále nestaral.

Firma A. soukromým pátráním zvěděla dne 14. XII. 1922 o osudu zásilky, načež oznámila pohran. stanici německé, že má v rukách čsl. dovozní povolení, toto také zaslala spedit. firmě Sch. v Brodu n. L., načež byl nákl. list úředníkem v Nauenburgu doplněn tím, že dovozní povolení bylo adresátem zasláno do Brodu n. L. a zásilka dále vypravena. Zboží došlo až po Vánocích a následkem toho bylo jako sezonní zboží prodáno pod cenou a škoda utrpěná obnáší 39.500 Kč.

Přepravní lhůta pro tuto zásilku činila 864 hodin, byla ve skutečnosti překročena o 202 hodiny, tedy 8 dnů 10 hodin.

Soud neshledal na straně dráhy zavinění a tudíž povinnosti k náhradě požadované škody ani podle čl. 40. ani podle čl. 44.